

Kotihoidon myöntämisen perusteet

Myöntämisen perusteet 1.1.2024 alkaen

Sisällysluettelo

1	Kotihoito	2
2	Kotihoidon asiakkaaksi tulo.....	5
3	Palvelutarpeen arviointi	5
4	Kotihoidon palvelun suunnittelu ja järjestäminen	6
4.1	Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	6
4.2	Asiakkaalle laadittava suunnitelma	6
5	Säännöllisen kotihoidon palvelujen sisältö	6
5.1	Sairaanhoidolliset tehtävät	7
5.2	Henkilökohtainen hygienia ja vaatehuolto	7
5.3	Ravitseminen	8
5.4	Toimintakyvyn tukeminen	8
5.5	Kodinhoito	8
5.6	Kodin ulkopuolinen asiointi	9
5.7	Muut tehtävät	9
6	Palvelu- ja maksupäätös.....	9
7	Kotihoidon palvelun päättyminen	10
8	Asiakirjahallinta	10

Tekijät

Kati Poutanen, Hannele Komu ja Marke Varis, palvelujohtajat

Mari Korhonen, Eeva Nykänen, Minna Penttinen, Anne-Marie Andersson ja Sari Kurki, palvelupäälliköt

Tarja Husso ja Tero Härkönen, johtavat sosiaalityöntekijät

Hannele Nyysönen, palveluesihenkilö

1 Kotihoito

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen – Siun soten kotihoidon toiminta perustuu lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja -asetukseen (607/83), terveydenhuoltolakiin (1326/2010), lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta (876/2022) sekä Sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Kuntaliiton antamaan laatusuositukseen hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Toimintaa ohjaavat myös Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun soten strategian mukaiset arvot.

- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Sosiaalihuoltoasetus (607/1983)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015)
- Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020—2023: Tavoitteena ikäystävällinen Suomi, STM julkaisu 29/2020
- Tietosuojalaki (1050/2018)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (784/2021)

Kotihoidon palvelut myönnetään palvelutarpeen arviointiin perustuen. Palvelut toteutetaan yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaan voimavarat huomioiden. Kotihoitoon sisältyy asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukainen

1) hoito ja huolenpito

2) toimintakykyä ja vuorovaikutusta edistävä ja ylläpitävä toiminta

3) muu kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu henkilön suoriutumista tukeva toiminta

4) kotisairaanhoido ja kotisairaala.

Yksittäisen asiakkaan kohdalla kotihoidon kokonaisuus muodostuu yhdestä tai useammasta edellä mainitusta toiminnosta, jotka määräytyvät hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaan. Kotihoidon tavoitteet ja sisältö vaihtelevat myös sen mukaan, mikä on aiheuttanut asiakkaan toimintakyvyn heikkenemisen ja kotihoidon palvelun tarpeen. Kotihoito voi olla joko tilapäistä tai jatkuvaa ja säännöllistä asiakkaan elämäntilanteesta ja yksilöllisistä palvelutarpeista riippuen.

Kotihoitoa järjestetään henkilölle, jonka toimintakyky on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Asiakkaan ikä ei ole kotihoidon palvelujen piiriin oikeuttava tai rajaava tekijä. Lisäksi kotihoitoa järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Kotihoitoa järjestetään vuorokauden ajasta riippumatta.

Kotihoito tukee asiakkaan hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta. Tavoitteena on, että asiakas voi asua turvallisesti omassa kodissaan. Kotiin järjestettävien palvelujen perustana on

asiakkaan ja tarvittaessa hänen läheistensä ja muiden tahojen kanssa yhdessä laaditut asiakkaan palvelutarpeen arviointiin perustuvat asiakas- ja toteuttamissuunnitelmat.

Palvelujen järjestämisen lähtökohtana on asiakkaiden tasavertainen ja oikeudenmukainen kohtelu. Palvelujen järjestämisen toteuttamistapa voi vaihdella.

Asiakkaan tulee olla kirjoilla Siun soten järjestämisalueella saadakseen kotihoidon palveluita tai asiakkaalla on oltava maksusitoumus omalta hyvinvointialueelta kansanterveyslain edellyttämiin palveluihin tai erikseen harkittaviin sosiaalihuollon palveluihin. Säännöllisen kotihoidon myöntämisen perusteena on, että kuntouttavalla arviointijaksolla on todettu asiakkaan jatkuva ja säännönmukainen palveluntarve, vähintään kerran viikossa ja yli 2 kuukauden mittaisena ajanjaksona. Asiakkaan palvelut tulee voida turvata yhden työntekijän auttamana ennalta sovittuja poikkeustilanteita lukuun ottamatta, jolloin palveluja voidaan tilapäisesti antaa kahden työntekijän toimesta.

Kotihoidon myöntämisen perusteena on myös työntekijän koskemattomuuden ja turvallisuuden toteutuminen kotikäynnin aikana ja koko kotihoidon henkilöstön tulee voida osallistua asiakkaan hoitoon. Jos kotihoidon toteuttamisen arvioidaan olevan hoitavalle henkilökunnalle hallitsematon työturvallisuusuhka ja asiakas ei suostu tai kykene muuttamaan hoito-olosuhteita, kotihoito voidaan lopettaa ja/tai asiakas ohjataan hänen tarpeitaan vastaaviin muihin palveluihin tai hoito järjestetään kodin ulkopuolella. Asiakas sitoutuu käyttämään hoitoon tarvittavia apuvälineitä, mikäli niiden käyttäminen on asiakkaan hoidon kannalta oleellista ja niiden käyttö on edellytys asiakkaan ja työntekijän turvallisuuden takaamiselle hoitotilanteissa. Asiakas ei saa tupakoida työntekijän läsnä ollessa. Lemmikkieläimet pidetään käyntien aikana kytkettyinä tai toisessa huoneessa. Ulkopuolisten henkilöiden läsnäolo kotikäynnin aikana ei saa vaarantaa kotihoidon henkilöstön turvallisuutta.

Asiakas ohjataan muiden, muun muassa tukipalvelujen piiriin, mikäli kotihoidon myöntämisperusteet eivät täyty. Kotihoidon palvelut eivät ole mahdollisia asiakkaille, jotka tarvitsevat ainoastaan lääkkeiden annostelu-, siivous-, pyykkihuolto, kauppa- tai muita asiointipalveluja. Jos asiakas pääsee asioimaan itse kodin ulkopuolella hän ei ole oikeutettu kotona toteuttaviin sairaanhoidollisiin toimenpiteisiin (esim. ompeleiden poisto, haavahoito tai verinäytteiden otto), vaan asiointi on ensisijaisesti omalla terveysasemalla. Tilanteessa, jossa asiakas ymmärtää oman palvelutarpeensa, mutta ei sitoudu suunnitelmassa sovittuihin palveluihin, asiakas ohjataan muihin palveluihin.

Tilapäinen kotihoito voi olla kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa. Käynnit ovat joko määräaikaista enintään kahden kuukauden ajan tai yksittäisiä käyntejä.

Kuntouttava arviointijakson aikana arvioidaan asiakkaan palveluntarve ja toimintakyky moniammatillisesti RAI-arviointia hyväksi käyttäen. RAI-arviointi on laaja-alainen terveydentilan ja toimintakyvyn kartoitusmittaristo. Arviointijakson aikana selvitetään asiakkaan kuntoutumisen mahdollisuutta ja kotona selviytymistä. Arviointijakson pituus on enintään kuusi viikkoa.

Säännöllinen kotihoito alkaa kuntouttavalla arviointijaksolla. Asiakkuuteen voi tulla myös ilman arviointijaksoa tilanteissa, joissa hoidon ja hoivan tarve on selkeä (esim. kotisaattohoito, sairaanhoidollinen tarve). Kotihoito voi

olla kotiin annettavaa hoitoa ja hoivaa sekä kotisairaanhoidon. Säännöllisen kotihoidon asiakkaiksi luetaan henkilöt, joilla on säännölliset sovitut käynnit vähintään kerran viikossa ja palvelujen kesto on yli kaksi kuukautta. Lisäksi asiakkaalla on voimassa olevat asiakas- ja toteuttamissuunnitelmat.

Miun aktiivinen arki -kuntoutusjakso on tarkoitettu säännöllisen kotihoidon asiakkaille, joiden toimintakyky on heikentynyt ja pärjääminen kotona on vaikeutunut tai vaarassa vaikeutua. Asiakas ja asiakkaan omatyöntekijä ja/tai omahoitaja arvioivat yhdessä arkikuntoutusjakson tarvetta ja hyötyjä. Arvioinnin pohjalta laaditaan moniammatillisesti asiakaslähtöinen arjen kuntoutumissuunnitelma ja käynnistetään arkikuntoutus toimintakyvyn palauttamiseksi. Kuntoutusjakson pituus on enintään 12 viikkoa.

Tilapäinen tehostettu kotihoito on tarkoitettu asiakkaille, jotka tarvitsevat tehostettua sairaanhoidollista hoitoa kotona tai asumispalveluissa. Tehostetun kotihoidon henkilökunta tekee tarvittaessa hoidon tarpeen arviointeja kotona tai asumispalveluyksiköissä asiakkaan voinnin muuttuessa äkillisesti.

Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat sosiaaliohjausta ja muita sosiaalipalveluja itsenäisen asumisen tueksi palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Muita sosiaalipalveluja ovat mm. tukipalvelut ja kotihoito.

Yhteisöllinen asuminen on tarkoitettu asiakkaille, jotka eivät tarvitse ympärivuorokautista palvelua, mutta hyötyvät päivittäisistä sosiaalisista kontakteista. Yhteisöllisessä asumisessa oleville asiakkaille laaditaan asiakkaan tarpeita tukeva palvelukokonaisuus kotihoidon ja tukipalvelujen myöntämisen perusteita soveltaen. Yhteisöllistä asumista järjestetään mm. ryhmäkotimuotoisesti.

Kotihoidon palveluun eivät kuulu raha-asioiden hoitaminen eikä rahan käsittely. Pankkiasioista huolehtii asiakas itse, omainen/läheinen, edunvalvoja tai välitystilin hoitaja. Muita palvelun ulkopuolelle jääviä tehtäviä ovat lemmikkieläinten hoito, kiinteistöhoito sekä asunnon perusteellinen ja säännöllinen siivous

Kotihoidon asiakkaan palveluja voidaan täydentää Siun soten järjestämällä tukipalveluilla. Osa asiakkaan tarvitsemista Siun soten järjestämistä tukipalveluista voidaan sisällyttää säännöllisen kotihoidon asiakkaan kuukausimaksuun. Näitä ovat tilanteet, joissa tukipalvelujen tarve on säännöllisesti toistuvaa ja ne on kirjattu asiakkaalle laadittavaan toteuttamissuunnitelmaan. Tukipalvelujen myöntämisen perusteisiin ja sisältöön voi tutustua tarkemmin: ([Tukipalvelujen palveluseteli - siunsote.fi](https://www.siunsote.fi)). Siun soten järjestämien tukipalveluiden lisäksi iäkkään kotona pärjäämistä voidaan tukea järjestö- ja vapaaehtoistoiminnalla. Järjestö ja vapaaehtoistoiminta täydentää Siun soten järjestämiä palveluja lisäten asiakkaan sosiaalista toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä. Omaisten ja läheisten osallistuminen kotihoidon asiakkaan hoivan toteuttamiseen on merkityksellistä ja se huomioidaan asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelussa.

2 Kotihoidon asiakkaaksi tulo

Kotihoidon palveluja järjestetään ikääntyneiden palvelujen toimialueella kaiken ikäisille asiakkaille, painottuen ikääntyneisiin asiakkaisiin.

Sosiaalipalvelut voivat tulla vireille hakemuksella tai yhteydenotolla (puhelimitse, kirjallisesti tai sähköisellä hakemuksella) tai ilmoituksella (huoli-ilmoitus / ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta olevasta henkilöstä). Yhteydenotto kotihoidon tarpeesta tehdään Seniorineuvonta Ankkuriin ja omaishoidon tarpeesta omais- ja perhehoitokeskus Onneliin.

Kiireellisessä palvelun tarpeessa oleville asiakkaille sosiaalipalvelut järjestetään 1–3 arkipäivän sisällä asian vireille tulosta. Muissa tapauksissa vireille tulo käsitellään ilman aiheetonta viivytystä seuraavasti: yli 75-vuotiaat tai ylimmän hoitotuen saajat 7 arkipäivän sisällä ja muut kohtuullisessa ajassa noin 14 arkipäivän sisällä. Palvelu(t) järjestetään viimeistään kolmessa kuukaudessa asian vireilletulosta.

3 Palvelutarpeen arviointi

Asiakkaan palvelutarpeen arviointi aloitetaan sosiaali- ja asiakasohjauksessa asian vireille tulon jälkeen. Sosiaali- ja asiakasohjaajat antavat neuvontaa, tekevät palveluohjauksikäyntejä ja arvioivat asiakkaan toimintakykyä sekä hoivan, hoidon ja palvelujen tarvetta. Sosiaali- ja asiakasohjaajat toimivat palvelujen suunnittelu- ja arviointivaiheessa asiakkaan omatyöntekijänä ja laativat asiakkaalle tarvittaessa asiakassuunnitelman. Neuvonta sekä sosiaali- ja asiakasohjaus ovat asiakkaalle maksuttomia. Erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelutarpeen ja suunnitelman laadinnasta vastaa alueen sosiaalityöntekijä. Erityisen tuen tarpeella tarkoitetaan tilannetta, kun henkilöllä on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja esimerkiksi usean yhtäaikaisen tuentarpeen vuoksi.

Palvelutarpeen arviointia tehtäessä apuvälineenä käytetään RAI-arviointivälinettä. RAI-arvioinnista esille tulleiden tietojen perusteella arvioidaan, onko tarpeen toteuttaa palvelutarpeen laajempi arviointi. Laajemman arvioinnin toteuttaa sosiaali-/asiakasohjaaja tai sosiaalityöntekijä. Laajemman arvioinnin perusteella asiakas voidaan ohjata kotihoidon arviointijaksolle, jonka pituus on yhdestä kuuteen viikkoa.

Palvelutarpeen arviointia tehtäessä asiakkaan kanssa käydään läpi erilaiset vaihtoehdot palvelujen järjestämiseksi. Asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan ja otetaan huomioon hänen toiveensa, mielipiteensä ja yksilölliset tarpeensa. Palvelujen järjestämisessä huomioidaan omaisen/läheisen osallisuus sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin palvelut. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä asiakkaalle nimetään omatyöntekijä, ellei sen nimeäminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Palvelutarpeen arviointi ja kotihoidon tai tukipalvelujen aloittaminen edellyttävät asiakkaan tai hänen edunvalvojansa antamaa suostumusta asiakastietojen katseluun, kirjaamiseen ja tietojen luovuttamiseen. Suostumuslomake tulostetaan asiakas- ja potilastietojärjestelmästä ja pyydetään asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa allekirjoitus. Suostumuslomake tallennetaan asiakkaan tietoihin asiakas- ja potilastietojärjestelmään.

4 Kotihoidon palvelun suunnittelu ja järjestäminen

4.1 KOTIHOIDON KUNTOUTTAVA ARVIOINTIJAKSO

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso on tarkoitettu asiakkaille, joilla säännöllisen kotihoidon tarve näyttää todennäköiseltä. Arviointijakson aikana selvitetään asiakkaan toimintakykyä erilaisin toimintakykymittarein ja testein sekä arvioidaan kuntoutumisen mahdollisuutta ja kotona selviytymistä. Arviointijakson pituus on korkeintaan kuusi viikkoa.

4.2 ASIAKKAALLE LAADITTAVA SUUNNITELMA

Palvelutarpeen arviointia täydennetään asiakkaalle laadittavalla asiakassuunnitelmalla. Suunnitelma laaditaan yhdessä asiakkaan kanssa. Omatyöntekijä vastaa asiakassuunnitelman laatimisesta. Asiakassuunnitelmassa sovitaan kaikista asiakkaan tarvitsemista sosiaali- ja terveyspalveluista.

Kotihoidosta laaditaan toteuttamissuunnitelma, laatimisesta vastaa asiakkaalle nimetty omatyöntekijä tai omahoitaja yhdessä asiakkaan kanssa. Toteuttamissuunnitelma sisältää kotihoidon käytännön toteuttamiseen liittyvät asiat. Kotihoidon palveluun laadittu toteuttamissuunnitelma päivitetään vähintään puolen vuoden välein tai asiakkaan tilanteen muuttuessa. Asiakassuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa tai asiakkaan palvelun tarpeen muuttuessa tarvittaessa useammin.

5 Säännöllisen kotihoidon palvelujen sisältö

Säännöllistä kotihoitoa toteutetaan asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti yhdessä asiakkaan kanssa. Kotihoitoa voidaan toteuttaa teknologisten ratkaisujen ja palvelujen avulla. Teknologian avulla lisätään asiakkaan kotona asumisen mahdollisuuksia ja turvallisuutta. Lääkehoito toteutetaan **lääkeannostelijan** avulla, mikäli

asiakkaan tilanne sen sallii. Kotihoidon etäkäyntejä tehdään **kuvapuhelimen** välityksellä. **Seurantasoittopalvelu** on tarkoitettu asiakkaille, joiden voinnin seuranta tehdään puhelinsoittona. **Turvapalvelulaitteet**, joista turvapuhelin on yleisin, on tarkoitettu asiakkaille, joilla toimintakyvyn heikkeneminen ja erilaiset sairaudet aiheuttavat äkillistä palvelun tai hoidon tarvetta vuorokauden ajasta riippumatta. Turvapalvelulaitteet sisältävät yksilölliset laiteratkaisut sekä turvahälytystehtävien vastaanoton ja auttamistoiminnan. Asiakas luovuttaa kotihoidon ja/tai turvapalvelujen käyttöön kotinsa avaimen.

Asiakkaalle voidaan asentaa asiakkaan suostumuksella avainsäilö. Vuoteeseen hoidettavan asiakkaan hoito voidaan toteuttaa hänen kotonaan, jos hänen hoitonsa voidaan turvata myös käyntien välillä.

5.1 SAIRAAZHOIDOLLISET TEHTÄVÄT

Kotihoito sisältää myös sairaanhoidollisia tehtäviä joko tilapäisenä tai säännöllisenä palveluna. Sairaanhoidollisia tehtäviä ovat esimerkiksi lääke-, kipu- ja haavahoidon toteuttaminen ja seuranta. Sairaanhoidollisista tehtävistä huolehditaan kotihoidon toimesta, mikäli asiakas ei sairautensa tai alentuneen toimintakyvynsä vuoksi kykene käyttämään kodin ulkopuolisia terveyspalveluita.

Jos säännöllisen kotihoidon asiakas tarvitsee apua lääkehoidon toteuttamisessa, asiakas kuuluu pääsääntöisesti koneellisen annosjakelun piiriin. Lääkkeet toimitetaan kotihoidon toimesta asiakkaan kotiin. Asiakas maksaa itse lääkkeensä. Annosjakelua varten myönnetään Siun soten kustantama palveluseteli. Annosjakeluasiakkaiden reseptien uusiminen ja lääkkeiden yhteensopivuuden tarkistaminen tapahtuu apteekin toimesta.

Annosjakeluasiakkaiden ja asiakkaiden, joiden lääkkeet jaetaan kotihoidon toimistolla, palveluaikaan lisätään lääkehoidosta kertyvää aikaa:

3 tuntia/kuukausi, jos alle 10 säännöllisesti käytettävää lääkettä

4 tuntia/kuukausi, jos yli 10 säännöllisesti käytettävää lääkettä

5 tuntia/kuukausi, jos runsaasti lääkkeitä ja annostuskerrat yli 4/vrk

Aikaan sisältyvät lääkkeiden tilaukset ja toimitukset.

Lääkehoito voidaan toteuttaa joko kokonaan tai osittain käyttämällä lääkeannostelurobottia. Asiakkaan lääkkeet säilytetään asiakkaan kotona. Lääkkeiden säilytykseen suositellaan lukollista lääkekaappia tai muuta lukittavaa kaappia. Asiakkaan tulee itse hankkia ja kustantaa lääkekaappi.

5.2 HENKILÖKOHTAINEN HYGIENIA JA VAATEHUOLTO

Avustaminen henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvissä asioissa perustuu asiakkaan tarpeeseen-

Asiakkaan pyykkihuolto järjestetään ensisijaisesti yksityisen pesulapalvelun kautta tai läheisten auttamana. Tarvittaessa kotihoito kuljettaa pesulaan lähtevät pyykki pesulan auton hakupisteeseen. Asiakkaan käyttövaatteista koostuvat pyykki laitetaan poikkeustapauksissa peseytymään asiakkaan omaan tai taloyhtiön pesukoneeseen suunnitelmassa sovituin käytäntein asiakkaan omalla vastuulla.

5.3 RAVITSEMUS

Ravitsemuksen tilan huomiointi on tärkeä tekijä asiakkaan hyvinvoinnissa. Kotihoito avustaa tarvittaessa aamu-, väli- ja iltapalan laitossa, aterioiden tilaamisessa ja lämmittämisessä. Säännöllisen kotihoidon asiakkaan ravitsemuksen seurantaan kuuluu painon mittaus vähintään 3 kk:n välein. RAI-arviointiin sisältyy ravitsemustilan arviointi, tarvittaessa lisäksi tehdään MNA-arviointi.

5.4 TOIMINTAKYVYN TUKEMINEN

Asiakkaan toimintakyvyn tukeminen on arjen omatoimisuuden tukemista. Kotihoidon kuntouttavan arviointijakson alussa laaditaan moniammatillisesti yhdessä asiakkaan kanssa arjen toimintasuunnitelma toimintakyvyn tukemisesta. Suunnitelmassa huomioidaan apuvälineiden tarve ja ohjataan niiden käytössä. Suunnitelmaan kirjataan asiakkaan omat tavoitteet ja toiveet sekä konkreettiset keinot näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Asiakkaan turvallisuutta tuetaan tekemällä kodin turvallisuus selvitys ja toteuttamalla tarvittavia muutoksia asiakkaan suostumuksella. Ulkoilun järjestämisessä auttavat omaiset, vapaaehtoisjärjestöt ja yksityiset palveluntuottajat.

Asiakkaan toimintakykyä ja palvelutarvetta arvioidaan aina toimintakyvyn muuttuessa tai vähintään puolen vuoden välein RAI-arvioinnin yhteydessä. Tarvittaessa käynnistetään intensiivinen moniammatillinen kuntoutusjakso (Miun aktiivinen arki -kuntoutusjakso) toimintakyvyn parantamiseksi, jonka aikana laaditaan uusi arjentoimintasuunnitelma.

5.5 KODINHOITO

Kotihoito huolehtii tarvittaessa kodin yleissiisteydestä yhdessä asiakkaan kanssa, kuten näkyvien roskien siistiminen, roskien vieni, vuoteen sijaus, tiskaus. Kotihoito voi tarvittaessa avustaa kodin lämmityksessä, mikäli palvelua ei ole muuten saatavilla ja polttopuut ovat helposti ja turvallisesti noudettavissa. Toimet tehdään yhteistyössä asiakkaan kanssa huomioiden kuntoutumista edistävä työote ja asiakkaan osallistaminen. Kotihoidon tehtäviin ei sisälly kodin ja vierailijoiden jälkien siivoaminen. Kotihoito avustaa asiakasta tarvittaessa lisäpalvelujen kuten laajemman siivouksen hankkimisessa.

5.6 KODIN ULKOPUOLINEN ASIOINTI

Ruoka- ja päivittäistavarat hoidetaan ensisijaisesti asiakkaan, hänen omaistensa, lähipiirin tai yksityisen palveluntuottajan toimesta. Asiakas voi käyttää myös kauppapalvelua. Mikäli läheisten apua tai kauppapalvelua ei ole saatavilla, voi kotihoito tarvittaessa avustaa ostoksen teossa. Kauppapalveluun käytetyt tunnit huomioidaan säännöllisen kotihoidon asiakasmaksussa. Asiakkaan vaatehankinnoista vastaa asiakas itse läheistensä avulla. Tarvittaessa kotihoidon työntekijä auttaa asiakasta vaatehankinnoissa.

Kotihoidon henkilöstö ei hoida asiakkaan raha-asioita, ei käsittele käteistä rahaa, eikä käytä asiakkaan pankkikorttia. Pankki- ja raha-asioiden hoito järjestetään omaisten tai lähipiirin turvin. Tarvittaessa asiakas ohjataan kotihoidon sosiaaliohjaajalle raha-asioiden järjestämiseksi. Asiakkaan omatyöntekijä auttaa tarvittaessa välitystilin tai edunvalvojan hakemisessa. Asiakkaan kanssa asioitaessa käytetään taksia tai julkista liikennettä, jonka asiakas itse maksaa.

5.7 MUUT TEHTÄVÄT

Kotihoito toimii asiakkaan tukena ja apuna kotona asumiseen liittyvissä asioissa. Kotihoito voi esimerkiksi luoda lumet rappusilta ja kulkuväylältä siltä osin kuin se on välttämätöntä, huolehtia turvalaitteiden toimintakunnosta, avustaa teknologian sekä apuvälineiden hankinnassa ja käytössä. Omatyöntekijä avustaa tarvittaessa esimerkiksi etuuksien hakemisessa sekä mahdollisten asunnonmuutostöiden vireille saattamisessa.

6 Palvelu- ja maksupäätös

Asiakkaalle myönnetystä palvelusta tehdään määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva palvelupäätös ja maksupäätös. Asiakkaan palvelutarpeiden muuttuessa, palvelutarve arvioidaan uudelleen ja palveluista tehdään uusi päätös. Asiakkaalla on oikeus saada kielteinen päätös perusteluineen, mikäli palvelua ei voida myöntää tai palvelu joudutaan päättämään. Kotihoidossa voi olla tilanteita, joissa asiakas joutuu odottamaan palveluun pääsyä. Välitön, kiireellinen huolenpito järjestetään asiakkaalle.

Palveluista peritään asiakasmaksu, joka määräytyy asiakasmaksulain ja -asetuksen sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen – Siun soten vahvistamien asiakasmaksujen mukaan. Voimassa olevat asiakasmaksut löytyvät verkkosivuilta [sosiaalihuollon asiakasmaksut - siunsote.fi](https://www.siunsote.fi).

Tulosidonnainen palvelu vaatii tulotietojen selvittämisen, tulotiedot selvitetään arviointijakson aikana. Kotihoidon maksuissa voidaan käyttää harkintaa asiakkaan varallisuus ja tulotiedot huomioiden. Palvelujen maksuista on mahdollista hakea asiakasmaksun alennusta tai poistoa taloudellisin syin, ohje löytyy verkkosivuilta

[maksualennushakemuksen ohje - siunsote.fi](#). Sosiaaliohjaajat ja sosiaalityöntekijät voivat myös alentaa tai poistaa asiakasmaksuja harkinnanvaraisesti huollollisten syiden vuoksi palvelutarvearviointiinsa perustuen.

7 Kotihoidon palvelun päättymisen

Kotihoidon tarvetta ja määrää arvioidaan säännöllisesti. Kotihoidon palvelut päättyvät, kun asiakkaalla ei ole enää kotihoidon tarvetta, palvelu järjestyy muuta kautta, asiakas kieltäytyy palvelusta tai hän ei sitoudu suunnitelman mukaisiin palveluihin. Kotihoidon palvelut päättyvät myös silloin, kun kyseessä on hallitsematon työturvallisuuden uhka. Asiakkaalle tehdään kielteinen päätös perusteluineen, mikäli kotihoidon palvelut päättyvät.

Asiakkaan palveluntarpeen kasvaessa pysyvästi yli 70 tuntia kuukaudessa tai käyntimäärä ollessa yli 4 käyntiä vuorokaudessa tai hoivan ja hoidon toteuttamiseksi tarvitaan pysyvästi kahta työntekijää, kotihoito ei voi yksin turvata tarkoituksenmukaista ja turvallista asiakkaan kotona asumista. Jos hoidon toteuttaminen vaatii kaksi työntekijää käynnille, molempien työntekijöiden aika huomioidaan asiakkaalle annettavassa ajassa. Mikäli asiakas haluaa jatkaa kotona asumista kotihoidon turvin runsaasta avuista huolimatta, hänen kanssaan ja mahdollisesti hänen läheistensä kanssa neuvotellaan lisäpalvelujen ostamisesta asiakkaan itsensä kustantamana. Jos kotona asumista ei saada riittävän turvalliseksi, asiakas ohjataan asumispalveluihin. Kotihoidon palvelujen päättämisestä neuvoteltaessa neuvotteluihin osallistuu asiakkaalle nimetty omatyöntekijä ja/tai omahoitaja.

8 Asiakirjahallinta

Tietojen käsittelyssä on toteutettava tietosuoja- ja tietoturvasäädöksiä. Yksikössä tehdään asiakkaan hoivan kannalta riittävät ja asianmukaiset kirjaukset. Toimintayksikössä on arkistointisuunnitelma ja asiakirjahallintoa koskevat kirjalliset ohjeet, joista ilmenevät mm. ohjeet asiakas- ja potilasasiakirjojen laadinnasta, säilyttämisestä ja salassapidosta, kirjaamiseen liittyvät käytännöt ja menettelyohjeet, vastuut, tietojen luovutus, asiakirjojen säilytys ja hävittäminen. Rekisterinpitäjän tietosuojaselosteet ovat [EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 2016/679](#) mukaiset ja asiakkaiden nähtävillä verkkosivuilla [henkilötietojen käsittely - siunsote.fi](#). Asiakirjahallinnon vastuista ja tehtävistä on sovittu ja vastuuhenkilö on nimetty.

Asiakasta koskevia tietoja ei luovuteta ilman asiakkaan omakätisesti allekirjoittamaa nimenomaista suostumusta tai lainsäädöstä. Jos asiakas ei kykene ymmärtämään annettavan suostumuksen merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Suostumus tietojen luovuttamiseen pyydetään kirjallisena. Asiakkaalla on oikeus tarkastaa itseään koskevat sosiaalihuollon asiakasrekisteriin tallennetut tiedot, lisätietoja verkkosivuilla [asiakirjojen kopiot - siunsote.fi](#).